

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 313. Quid sit actio venditi, seu ex vendito, qualis, quotuplex, quando negetur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

ignorato (idem videtur de vitio etiam à venditore ignorato) damnum esse venditoris iuxta l. 1. §. ult. C. de peric. & commod. addita l. 44. de contrah. empt. astituit Lauterb. §. 9. citans Perez. in C. cit. tit. num. 11. & sic equo vendito intra triduum mortuo, in dubio periculum dici spectare ad venditorem; quia mortuus præsumitur ex præcedente vitio. Idemque est de aliis animalibus.

Quest. 311. Commoda rei venditæ, quæ dicantur, quotuplicia sint, & ad quem spectent re nondum tradita?

1. **R**esp. Ad primum & secundum: commoda rei venditæ dicuntur, quæ ei naturaliter accedunt. Struv. ad ff. de peric. & commod. ib. 102. Alia dicuntur intrinsicæ, quæ ex ipsa rei natura veniunt, ut sunt fructus agrorum, lapicidinarum, fetus animalium. Quò etiam referuntur, quæ per alluvionem vel impetum fluminis adiciuntur, quæ & augmenta naturalia dicuntur. Muller. Ad Struv. loc. cit. Alia extrinsecæ, quæ occasione rei accidunt, qualia sunt, quæ per servum venditum acquiruntur, item mercedes ex operis & vecturis, pensiones ex locatione &c.

2. Resp. Ad tertium: hæc commoda omnia post contractum venditionis perfectum spectant ad emptorem non secus ac damna & incommoda. l. 1. C. de peric. & commod. verùm de hoc satis dictum supra, ubi qualiter res emptori tradenda unà cum fructibus tam naturalibus quàm civilibus, tam pendentiis quàm perceptis, aut etiam nascituris aliisque accessionibus, & ad quem eadem spectant vi venditionis, perfectæ.

Quest. 312. Actio Empti quid & qualis & quotuplex sit, quando oriatur, quibus & contra quos & ad quæ detur?

1. **R**esp. Ad primum: actio Empti seu ex Empto (quæ uti & actio venditi est effectus mediatus, media nimirum obligatione tanquam effectu immediato & primo natus exemptione & venditione) est, quæ competit emptori ad ea consequenda, quæ ei à venditore debentur vi contractus. l. ex empto. ff. de act. empt. proinde est hæc actio personalis adversus venditorem. Ratione cautæ efficientis remotæ, seu quatenus à jure concessa est civilis. l. 33. ff. de adit. edict. ratione objecti est rei profecutoria §. 17. Inst. de act. est simplex & bonæ fidei. §. 28. Inst. eod. ratione durationis est perpetua. l. 21. C. de evict. & l. 5. C. quib. non objic. long. temp. præscript.

2. Resp. Ad secundum: est hæc actio alia directa, quæ ex ipsis legis verbis competit; alia utilis, quæ interdum ex æquitate contra strictam juris rationem conceditur. l. 13. §. 25. ff. de act. empti. Sic; v. g. si procurator mandato domini rem aliquam emerit, domino quoque conceditur actio utilis. Lauterb. in ff. de act. empt. §. 3. eamque concedi seu acquiri ipso jure censet Hahn, ad Wesenbec. tit. eod. num. 2. alii non nisi per cessionem.

3. Resp. Ad tertium: Nascitur & competit hæc actio statim, ac de re & pretio inter contrahentes conventum absolute & obligatio utrimque in esse deducta, quod sit, etsi pretium necdum solutum aut realiter oblatum. §. 1. Inst. h. t. his non obstante. l. 13. mox citand. utpote cujus verba non ad nativitatem actionis, sed ad effectum exactionis referenda. Lauterb. loc. cit. §. siquidem institui non potest cum effectu, nisi pretium

solutum integre vel realiter oblatum. l. 13. §. 8. ff. de act. empti. vel saltem fidejussorem aut hypothecam dedisset emptor. l. ut res. ff. de contrah. empti. aut ei res vendita credito, vendi habendo illi fidem sine ulla alicuratore, ita ut, si in iudicium deducatur, possit venditor eidem opponere exceptionem pretii nondum soluti, & rem venditam quasi pignus detinere, donec, pretium integre solvatur. cit. l. 13. & hoc non ideo, quòd emptor prius debeat adimplere contractum solvendo pretium; cum uterque venditor & emptor ratione obligationis æqualiter se habeant, ita ut, sic ut emptor si efficaciter agere velit, prius debeat implere contractum solvendo pretium, ita etiam, si venditor velit agere cum effectu, prius debeat tradere. Ut enim quis ex contractu ultro citroque obligatorio agere possit, requiritur, ut ipse prius ex sua parte contractum impleat. Lauterb. loc. cit. quin & ut idem citatis Mudæo. & Franzk. ubi venditor hanc exceptionem non opposuit ante sententiam, eam etiam condemnatus in ipsa executione objicere possit; cum ea nascatur ex ipsa actione eique insit, ita ut quando hæc in iudicium deducitur, exceptio quoque in iudicium deducta videatur; hac exceptione nequaquam arguente iniquitatem sententiæ, aut tendente ad ejus rescissionem, utpote cui parere vult venditor, modò fiat vicissim ex parte emptoris, quod æquum est.

4. Resp. Ad quartum: competit hæc actio emptori ejusque hæredibus. l. 10. ff. de act. empti. & utilis etiam domino ex actu procuratoris. l. 13. §. 25. ff. eod. Lauterb. loc. cit. §. 6. contra venditorem ejusque hæredes. l. 47. & 52. ff. eod. ex contractu procuratoris datur utilis contra ejusdem dominum. cit. l. 13. directa verò contra illum, qui emit vel vendit per nuncium; cum obligatio immediatè radicetur in persona mittentis. l. 14. §. fin. & l. 15. ff. de const. pecun. Nuncius verò, sicut non contrahit, sed tantum denunciat contractum, nudumque ministerium præstat, ita etiam illi non nascitur obligatio vel actio. Lauterb. §. 7.

5. Resp. ad quintum: datur hæc actio ex empto ad omnia ea consequenda, ad quæ præstanda emptori obligatur venditor, ut constat ex toto tit. de act. empti. Præsertim l. 11. ejusd. ac ita datur ad ea, quæ nominatim in eo contractu expressa sunt, & si nihil expressum, ad ea, quæ naturaliter insunt. cit. l. 11. Eâ actione principaliter petitur res ipsa vendita, dein fructus, commoda emolumenta, & accessiones post contractum ex re provenientes item per quam agitur, ut venditor de evictione caveat eamque præstet, refundat sumptus in rem emptam factos, casu quo eam restituere debeat &c. de quibus actum in antecedentibus in particulari, ubi de obligationibus venditoris. Quia verò hæc actio veluti genere comprehenduntur actiones redhibitoria & æstimatoria veluti species, de his paulo post in specie agemus.

Quest. 313. Quid sit actio venditi seu ex vendito, qualis quotuplex, quando nascatur?

1. **R**esp. ad primum, secundum, tertium: est actio, quæ competit venditori ad consequenda ea, quæ ei ab emptore præstari oportet, ut dicitur l. 13. §. 9. ff. de act. empti. Estque non minùs quam actio empti civilis rei profecutoria, perpetua, directa vel utilis. cit. l. 13. §. 25.

2. Resp.

2. Resp. ad quartum: Oritur simul cum actione empti, nimirum statim, ac absolute conventum de re & pretio inter contrahentes. §. 1. *Inst. h. t.* ut tamen contra emptorem ejusque heredes efficaciter intentari possit, requiritur, ut venditor ex parte sua contractum impleverit, nimirum rem emptam tradendo. l. 25. ff. de act. empt. aut res pro tradita habeatur, renimirum casu pereunte. l. 5. ff. de rescind. vend. l. ult. C. de peric. & commod. aliis enim venditori dolo petere viso, hac actione agenti obstat exceptio rei non tradita. cit. l. 25. idque, etiam si statutum dicat instrumento, nullam opponi posse exceptionem. Lauterb. l. c. §. 45. cum Decio conf. 421. num. 2. Item procedit, si res plures uno pretio vendita, & nondum omnes tradita, sed aliqua tantum. l. 5. C. de evict. l. 34. ff. de adilit. edict. imò & interdum locum habet hac exceptio rerum nondum omnium traditionis, licet res plures non conjunctim, sed disjunctim pretio in singulas constituto vendita, si nimirum constet emptorem empturum non fuisse nisi conjunctim omnes. Arg. cit. l. 34. Lauterb. l. c. cum Decio. l. c. n. 4. & Tulden. in c. tit. eod. n. 2. Si verò aliena vendita & tradita, emptor id sciens, venditorem hac actione petentem pretium repellere potest exceptione rei aliena, si venditor sciens rem alienam venderit, & emptor, si vult, reddendo rem defungitur. Arg. l. 30. §. fin. ff. de act. empt. Tulden. l. c. n. 3. Lauterb. §. 47. Si verò emptor nesciverit rem alienam, & imminet periculum evictionis, emptor tamdiu pretium retinere potest, & venditorem exceptione repellere, donec illi de evictione satis dederit. l. 18. §. 1. ff. de peric. & commod. rei. Carpzov. conf. 34. defens. 31. Tuld. l. c. Lauterb. §. 48. Secus est, si nullum periculum evictionis immineat, venditor jure petit hac actione pretium, & emptor exceptione rei aliena se tueri nequit, etiam si extrajudicialis interpellatio intervenerit. Lauterb. §. 49. citatis aliis.

Quest. 314. Ad qua venditori concedatur hac actio?

1. **R**esp. Ad ea omnia, de quibus venditor cum emptore convenit. In specie verò imprimis datur ad consequendum pretium. l. 13. §. 20. ff. de act. empti. l. 6. §. 13. C. eod. quod emptor præcisè solvere tenetur, ita ut licet maximam ejus partem solverit, & pro residuo rem venditam restituere & in solutum dare velit, non tamen sit audiendus. Arg. l. 2. ff. de rebus. credit. Lauterb. §. 51. Carpzov. l. 5. resp. 22. quin & pretium ita solvere, ut nummos faciat venditoris. l. 11. §. 2. ff. de act. empti. utpote quorum sine translatione domini non est usus. Unde si emptor solveret nummos alienos, hac solutione non liberaretur, sed venditor actionem pretii adhuc salvam haberet, illamque statim contra emptorem intendere potest. l. 7. C. de act. empti. Hoc ipsum tamen, quod nummis alienis facta, non impedit, quo minus rei vendita dominium (quod aliàs per traditionem sine solutione pretii non transfertur, ita ut venditor rem traditam in concursu creditorum ante omnes emptoris creditores vindicare possit. l. 5. §. 18. ff. de tribus. act. Gail. l. 2. obs. 15. n. 4. Carpzov. p. 2. conf. 28. defens. 17. à num. 6. Lauterb. in ff. de act. empti. §. 5.) transeat in emptorem, & nummorum dominus rem venditam vindicare nequeat. l. 6. C. de R. V. nisi sit miles. l. 8. eod. vel ecclesia. c. 1. caus. 12. q. 3. c. 1. de pecul. cler. vel

tutor pecuniâ pupilli rem emerit. l. 2. ff. quand. ex fact. tutor. Lauterb. l. c. §. 51.

2. Datur dein actio hac ad usuras pretii. l. 13. §. 20. ff. de act. empti. non quidem jure obligationis, aut etiam statim post factam traditionem & ante moram emptoris (nisi stipulatione vel pacto in continente adjecto fuerint promissa. l. 5. C. de pact. inter. emptor. & vendit. Tulden. in cod. de act. empti. num. 8. Carpzov. l. c. conf. 30. defens. penult. Lauterb. l. c. §. 52.) sed ex officio Judicis, & quidem post moram. cit. l. 5. l. 13. C. de act. empti. L. fin. ff. de peric. & commod. Lauterbach. loc. cit. Licet enim, ut Idem, fructus rei vendita omnes statim ex tempore perfecti contractus cedant lucro emptoris, etiam ante moram venditoris, sicut tamen periculum pretii non statim ex tempore contractus ad venditorem, uti rei vendita ad emptorem pertinet, ita venditori non statim ex tempore, quo emptio perfecta est, aut etiam ex parte venditoris traditione rei completa, sed demum post moram debentur usura, uti in ceteris bonæ fidei negotiis. Quod ipsum tamen limitat & distinguit in sequentibus. Ut dum §. 53. ait: si venditor re vendita tradita fidem de pretio habens, necessitatem illius in præsens solvendi remisit, usuras non deberi, antequam emptor per interpellationem in mora constituitur. Arg. l. 88. ff. de Reg. Jur. pro qua citat Donell. in l. 5. C. de act. empti. Franzk. in eod. num. 431. & seq. Maul. de empt. & vend. t. 9. num. 6. & c. Uti etiam emptorem, dum is ob imminens periculum evictionis retinet pretium, donec illi de evictione satisfactio præstetur, usuras illius interea solvere non teneri, ait Arg. l. 24. C. de evict. junct. à l. 88. ff. de reb. cred. citatis pro hoc Maulio ubi ante & Mynsing. cent. 4. obs. 56. Hujus tamen postremi contrarium communiter receptum & approbatum testante apud eundem Carpzov. loc. cit. conf. 34. defens. 38. Fide verò, ut habet §. 54. de pretio non habita, & necessitate in præsens solvendi non remisit, emptorem statim in mora constitui, & usuras solvere teneri, quamprimum ei res vendita est tradita, etiam si ipse a venditore expressè & personaliter de solutione non sit interpellatus juxta l. 13. §. 20. ff. de act. empt. l. 18. §. fin. ff. de usur. citans pro hoc Arumæ: in de mora. c. 4. num. 25. Donell. ubi ante. Raht. de contrah. empt. assert. 82. num. 12. Brunnem. cent. 3. decis. 31. Mev. p. 3. decis. 11. Eò quòd venditio & emptio sint negotium bonæ fidei, quod desiderat, ut venditore tradente, & ex sua parte complente contractum, emptor, qui rem & sic quoque facultatem eâ utendi ac fruendi accepit, ex sua quoque parte contractum impleat & pretium solvat, de quo etiam venditor rem tradendo interpellare videtur; cum vendat & tradat rem, ut pretium accipiat. Unde hoc differendo eo ipso moram contrahere & contra bonam fidem peccare censetur emptor, adeoque merito ab eo tempore in usuras condemnatur. cit. l. 13. & 18. Excipiuntur tamen merces à mercatoribus vendita, ita ut nullo tempore exsolvendo pretio constituto, emptor pretii conventi usuras solvere non teneatur; tempore autem certo constituto, teneatur statim à mora post illud tempus elapsum etiam à venditore non interpellatus Brunnem. Mev. LL. cit. Lauterb. §. 54. Porrò quod spectat modum seu quantitatem harum usurarum, ad quas exigendas datur hac actio, eam constituendam seu diminuendam non esse ex quantitate fructuum ex re vendita ab emptore perceptorum vel perceptibilium (hoc